LIBRIS | We know books

AMBER SMITH a avut dintotdeauna o pasiune pentru artă, povești și exprimare creativă. A studiat pictura și istoria artei. Momentan locuiește în Carolina de Nord alături de cei doi câini ai ei. Când nu scrie, poate fi găsită citind sau oferind consultații pe teme legate de artă. Pe lângă cartea de debut, *Cum eram cândva*, scriitoarea a mai publicat încă un roman, *The Last to Let Go*. Autoarea militează pentru conștientizarea violenței îndreptate împotriva femeilor, a abuzurilor sexuale sau domestice, apărând totodată drepturile persoanelor LGBTQ. Scrie în speranța că romanele ei vor duce la un dialog necesar ameliorării acestor probleme.

AMBER SMITH

CUM ERAM CÂNDVA

Traducere din limba engleză
de Ioana Filat

youngart

LIBRIS | We know books

Cuprins

Partea întâi • Clasa a noua 7
Partea a doua • Clasa a zecea 63
Partea a treia • Clasa a unsprezecea 179
Partea a patra • Clasa a douăsprezecea 229

Mulțumiri 357

LIBRIS | We know books

Partea întâi

Clasa a noua

LIBRIS | We know books

Nu știu o grămadă de lucruri. Nu știu cum de n-am auzit când s-a închis ușa. Cum de n-am încuiat de la bun început blestemata aia de ușă. Sau cum de nu mi-am dat seama că nu era de bine – era de-a dreptul greșit – când am simțit cum se lasă salteaua sub greutatea lui. Cum de n-am țipat când am deschis ochii și l-am văzut cum se vâră între așternuturile patului meu. Nici cum de n-am încercat să-i opun rezistență când încă aș fi avut vreo șansă.

Nu știu cât am zăcut după ce s-a terminat, tot zicându-mi: închide strâns ochii și încearcă, încearcă pur și simplu să uiți. Încearcă să uiți tot ce ai simțit că era profund greșit, tot ce ai simțit că n-o să mai fie niciodată așa cum trebuie. Nu lua în seamă gustul din gură, cearșafurile jilave, coapsele care-ți ard, durerea și greața – chestia ca un glonț care te-a sfâșiat și ți s-a înfipt cumva în măruntaie. Nu, nu plânge. Nu ai de ce să plângi. A fost doar un vis, un vis rău – un coșmar. N-a fost real. N-a fost real. N-a fost real. Îmi tot repet în minte: *N-afostrealN-afostrealN-afostreal*. Încă o dată, încă o dată, încă o dată. Ca o mantră. Ca o rugăciune.

Nu știu că aceste imagini care mi se tot ivesc preț de-o clipă în minte – un film cu altcineva, în altă parte – n-o să dispară niciodată de fapt, n-o să înceteze niciodată să-mi ruleze în minte, n-o să înceteze deloc să mă bântuie. Închid iar ochii, însă tot ce văd, tot ce simt, tot ce aud e: pielea lui,

LIBRIS We know books

braţele lui, picioarele lui, mâinile lui prea puternice, răsuflarea lui, muşchii mei întinzându-se, oasele mele trosnind, trupul frângându-mi-se, cum mă apucă slăbiciunea, cum pălesc. Numai toate acestea au rămas.

Nu ştiu câte ore trec până când mă trezesc în larma obişnuită de duminică – oale şi tigăi puse pe aragaz. Mirosuri de mâncare strecurate pe sub uşa mea – şuncă, clătite, cafeaua mamei. Sunetele televizorului – fronturi de aer rece, furtuni avansând în zonă până la ora prânzului –, tata se uită la prognoza meteo. Zgomotul maşinii de spălat vase. Câinele lătrăcios de peste drum hămăie probabil aiurea, ca întotdeauna. Apoi ritmul aproape imperceptibil al mingii de baschet bătute în asfaltul umed de rouă şi scârţâitul adidaşilor mişcându-se pe alee. Suburbia noastră stupidă, adormită, ca orice altă suburbie stupidă şi adormită, se trezeşte cu greu, ignorându-şi propria lipsă de importanţă, dorindu-şi unanim încă o zi de sâmbătă şi gândindu-se cu groază la treburile de prin casă, la mersul la biserică, la listele cu lucruri de făcut şi la dimineaţa de luni. Viaţa merge mai departe, la întâmplare, îşi vede de ale ei ca de obicei. Normalitate. Şi, oricât aş încerca, nu pot să uit că viaţa o să meargă mai departe fie că mă trezesc, fie că nu. Obscen de normal.

Nu ştiu, când mă chinui să deschid ochii, că minciunile s-au pus deja în mişcare. Încerc să înghit. Însă gâtlejul îmi e jupuit. Vreo infecţie, îmi spun. Cred că m-am îmbolnăvit, asta-i tot. Probabil am făcut febră. Delirez. Am mintea rătăcită. Îmi ating buzele. Mă ustură. Simt gust de sânge pe limbă. Nu, nu se poate. *N-a fost real*. Îmi zic cu ochii în tavan: cred că nu mi-e bine deloc dacă am ajuns să visez aşa ceva. Chestii atât de oribile. Despre Kevin. Kevin. Doar Kevin este cel mai bun prieten al fratelui meu, mi-e ca un frate. Părinţii mei îl iubesc cum îl iubeşte toată

lumea, până şi eu, Kevin n-ar face... n-ar fi în stare. Nu se poate. Însă apoi încerc să-mi mişc picioarele ca să mă ridic. Mă dor... nu, le simt de parcă ar fi rupte. Şi falca mă doare de parcă aş avea toţi dinţii cariaţi.

Închid iar ochii. Respir adânc. Încep să mă pipăi cu o mână. Nu am chiloţi pe mine. Mă ridic prea repede în fund şi îmi trosnesc toate oasele, ca la bătrâni. Mi-e teamă să mă uit. Însă îi văd: chiloţii mei, din cei inscripţionaţi cu zilele săptămânii zac făcuţi ghem pe podea. Perechea de marţi, deşi era sâmbătă – dar hei, cine să afle, nu? Aşa mi-am zis când i-am tras ieri pe mine. Acum ştiu sigur că s-a întâmplat. Chiar s-a întâmplat. Iar durerea din centrul corpului, din adâncul măruntaielor mele începe iar să mă chinuie, ca la un semnal. Dau cearşaful deoparte. De-a lungul braţelor, bazinului şi coapselor am vânătăi cât nişte rotule de mari. Şi mai e şi sângele – pe cearşafuri, cuvertură şi pe picioare.

Bine, dar trebuia să fie doar o duminică oarecare.

Trebuia să mă scol, să mă îmbrac şi să iau micul dejun cu ai mei. După micul dejun aş fi mers imediat la mine în cameră să-mi fac temele pe care nu le-am terminat vineri seara, atentă mai ales să nu greşesc ceva la geometrie. Aş fi exersat noul cântec pe care l-am învăţat cu formaţia la ora de muzică, aş fi sunat-o pe Mara, cea mai bună prietenă a mea, poate aş fi mers mai încolo pe la ea şi aş fi fost prinsă în zeci de alte activităţi stupide şi fără sens.

Dar nimic din toate astea n-o să se întâmple azi, o ştiu prea bine când mă uit uluită la petele de pe pielea mea, în timp ce stau pe pat, cu mâna tremurândă apăsată pe gură.

Cineva îmi bate de două ori la uşă. Sar de pe pat.

—Edy, te-ai trezit? o aud pe mama strigând.

Deschid gura, însă parcă mi-a turnat cineva acid clorhidric pe gât, nu ştiu dacă o să mai pot vorbi vreodată. Cioc, cioc, cioc.

LIBRIS We know books

— Eden, la masă!

Îmi trag repede cămașa de noapte în jos cât pot, însă și pe ea sunt pete de sânge.

— Mamă? îi strig în sfârșit cu un glas răgușit, oribil.

Mama deschide doar o idee ușa. Când aruncă o privire înăuntru, ochii îi sunt atrași imediat de petele de sânge.

— Vai, Doamne, exclamă ea, apoi intră închizând repede ușa în urma ei.

— Mamă, am...

Dar cum să rostesc cuvintele, cele mai crâncene cuvinte, care știu că trebuie spuse cu glas tare?

— Oh, Edy, spune ea oftând și uitându-se la mine cu un surâs trist pe buze. E în regulă.

— Ce... dau să spun.

Cum să fie în regulă, în ce univers e în regulă așa ceva?

— Se mai întâmplă când nu te-aștepți.

Se fâțâie prin cameră, s-a apucat să facă ordine aproape fără să se uite la mine, cât îmi explică ce-i cu ciclul menstrual, calendarele și calcularea zilelor.

— Oricui i se poate întâmpla. De-asta ți-am zis să fii atentă când trebuie să-ți vină menstruația. Așa n-o să mai ai de-a face cu asemenea... surprize. Poți să te... pregătești.

Asta are impresia că s-a întâmplat.

Acuma, am văzut destule filme la televizor care m-au învățat că trebuie să zici ce s-a întâmplat. Trebuie să zici dracului.

— Dar...

— Ce-ar fi să faci un duș, scumpo? mă întrerupe ea. Mă ocup eu de... ăă... face un gest larg cu brațul spre patul meu cât își caută cuvintele. Dezastrul ăsta.

Dezastrul ăsta. Vai, Doamne, acum sau niciodată. Acum sau niciodată. Acum.

— Mamă... încerc iar.

— Să nu-ți fie jenă, spune ea râzând. E în ordine, serios, pe cuvânt.

Stă deasupra mea, părând mai înaltă ca oricând, și-mi întinde halatul, fără să-mi vadă chiloții de marți mototoliți pe jos, la picioarele ei.

— Mamă, Kevin... încep eu, însă îmi vine să vărs când îi rostesc numele.

— Nu-ți face griji, Edy. E cu fratele tău în curtea din spate. Joacă baschet. Iar taică-tu nu se mișcă din fața televizorului, ca de obicei. N-o să te vadă nimeni. Haide. Pune-l pe tine.

Când mă uit în sus la ea, mă simt foarte mică. Iar glasul șoptit al lui Kevin mi se învârte în minte ca o tornadă... îi simt respirația pe față... *Nimeni n-o să te creadă vreodată. Știi doar. Nimeni. Niciodată.*

Apoi mama scutură halatul înspre mine, oferindu-mi o minciună pe care nici măcar n-a trebuit s-o născocesc. În ochi începe să i se citească privirea aia a ei nerăbdătoare, de parcă ar spune „Hai, e sărbătoare, n-am timp de-așa ceva". E clar cazul s-o iau din loc, ca să se ocupe de dezastru. La fel de clar e că nimeni n-o să mă asculte. Nimeni n-o să mă vadă – el știa asta. Se învârte de destulă vreme pe-aici ca să știe cum merg lucrurile.

Încerc să mă ridic fără să arăt cât de distrusă sunt. Vâr cu un șut chiloții sub pat, ca să nu-i găsească și să se întrebe ce-i cu ei. Accept halatul. Accept minciuna. Și, cum mă uit peste umăr la mama, care strânge cearșafurile murdare – dovada –, știu în sinea mea că dacă n-o s-o fac acum, n-o s-o fac niciodată. Pentru că el a avut dreptate, n-o să mă creadă nimeni. Sigur că n-o să mă creadă. Niciodată.

În baie îmi dau cu grijă jos cămașa de noapte, apoi o mototolesc ținând-o cât mai departe de corp și o vâr în

LIBRIS | Weknow books

coșul de gunoi de sub chiuvetă. Îmi așez mai bine ochelarii pe nas și mă cercetez mai de aproape. Pe gât am câteva vânătăi ușoare, acolo unde m-a apucat cu degetele. Însă sunt nimica toată dacă le compar cu cele de pe corp. Pe față n-am nicio vânătaie. Doar cicatricea lungă de cinci centimetri de deasupra ochiului stâng, cu care m-am ales acum două veri după un accident de bicicletă. Părul arată ceva mai ciufulit decât de obicei, dar în fond par neschimbată – n-o să observe nimeni.

Când ies de sub duș – tot murdară, deși m-am frecat la sânge peste tot, de parcă aș putea să-mi șterg vânătăile –, îl văd pe el în fața ochilor. Stă la masa mea din bucătărie, în încăperea în care mănânc, cu fratele, tatăl și mama mea, și bea suc de portocale din paharul meu – gura lui pe un pahar din care va trebui să beau eu la un moment dat. Pe o furculiță pe care curând n-o să am cum s-o deosebesc de celelalte furculițe din casă. Și-a lăsat amprentele nu doar pe fiecare centimetru din corpul meu, ci și pe toate obiectele de aici: din casă, din viața mea, din lume – pe toate le-a infectat cu prezența lui.

Caelin își ridică privirea și mă privește atent când mă apropii cu prudență de masă. Vede totul. Știam c-o să observe imediat. Dacă ar fi să observe cineva – cineva pe care pot să contez c-o să observe –, acea persoană ar fi fratele meu mai mare.

— OK, te porți foarte ciudat și intens, mă anunță el.

Și-a dat seama pentru că întotdeauna m-a cunoscut chiar mai bine decât mă cunosc eu.

Așa că rămân locului, așteptând să facă ceva. Să lase furculița, să se ridice de la masă, să mă tragă deoparte luându-mă de braț și să mă conducă în curte pentru a mă lua la întrebări: ce-am pățit, ce s-a întâmplat? Atunci o să-i spun ce mi-a făcut Kevin, iar el o să-mi servească un

text de-al lui, de frate mai mare ce e, gen: „Nu-ți face griji, Edy, mă ocup eu de tot.“ Cum făcea când se lua cineva de mine. După care o să dea fuga în casă și o să-l omoare pe Kevin înjunghindu-l cu cuțitul de întins unt.

Însă nu asta se întâmplă.

Stă și se uită la mine, atâta tot. Apoi, încet-încet, gura i se răsfrânge într-un zâmbet șmecheresc – un zâmbet glumeț de-al nostru –, pe care se așteaptă să i-l întorc, să-i fac un semn sau să mă pun pe râs, de parcă mi-am pus în gând să glumesc pe seama alor noștri. Vrea să se prindă. Însă nu se prinde deloc. Așa că ridică din umeri, se întoarce la farfuria lui și taie o bucată mare de clătită. Simt cum parcă mi se înfige și mai adânc glonțul ăla în stomac în timp ce stau acolo, încremenită în hol.

— Pe bune, la ce te holbezi? mormăie cu gura plină, pe tonul lui frățesc bine cunoscut, pe care și l-a perfecționat de-a lungul anilor, care-ți dă de înțeles că ești cel mai mare nătăfleț de pe fața pământului.

În tot acest timp, Kevin de-abia dacă-și ridică privirea. Nu mă privește amenințător. Nu-mi face semn c-o să văd eu, nimic. De parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Se poartă cu aceeași nepăsare rece dintotdeauna. De parcă aș fi tot sora mai mică a lui Caelin, tocilara pistruiată cu păr aiurea, un boboc oarecare care cântă într-o formație cu alți tocilari și se ține după coada lor, cu clarinetul în mână. Însă nu mai sunt fata aia. Nici nu mai vreau să fiu fata aia. Fata aceea atât de naivă și de proastă, acel tip de fată care a permis să i se întâmple așa ceva.

— Haide, Minnie, îmi spune tata, adresându-mi-se cu numele de alint.

De la „Minnie Mouse“, pentru că de-abia mi se auzea vocea.

— Stai jos, mă invită el arătând spre felurile de pe masă. Se răcește mâncarea.

LIBRIS | We know books

În timp ce eu – șoricelul lor – stau în fața lor cu ochelarii strâmbi care îmi alunecă de pe puntea nasului, scrutată parcă până la piele de opt ochi cercetători care așteaptă să-mi intru în rol, îmi dau în sfârșit seama ce se întâmplă de fapt. Cei paisprezece ani de viață de până acum au fost doar o repetiție cu costume în care am învățat cum să-mi țin gura în acest moment. Și doar Kevin mi-a zis; cu buzele aproape lipite de ale mele, mi-a șoptit: *O să-ți ții gura*. Azi-noapte a fost un simplu ordin, o poruncă, însă azi este purul adevăr.

Îmi ridic ochelarii pe nas. Și mă mișc încet, prudent, cu o senzație de greață în stomac, de parcă aș avea trac. Mă port de parcă nu simt cum îmi zvâcnește și palpită fiecare părticică dinlăuntru și din afară. Mă așez pe scaun lângă Kevin, ca la atâtea alte mese în familie. Doar îl consideram de-al nostru. Mama spunea întruna asta. Era bine-venit oricând. Oricând.

În casă s-a lăsat o liniște totală după micul dejun. Caelin s-a dus cu Kevin să joace baschet cu mai mulți foști colegi din echipa liceului. Tata avea nevoie de nu știu ce cheie specială de la un magazin de bricolaj ca să instaleze noul cap de duș pe care i l-a luat mamei de Crăciun. Iar mama e la ea în cameră, trecând adresele destinatarilor pe felicitările de Anul Nou.

Eu stau în living, privind pe fereastră.

Un șirag de beculețe colorate de Crăciun care încadrează garajul pâlpâie convulsiv în lumina cenușie a dimineții. Norii se adună la nesfârșit unii peste alții, cerul închizându-se peste noi. Vizavi, un Moș Crăciun cât toate zilele, dezumflat aproape de tot se clatină încoace și încolo în centrul peluzei albite a vecinilor, cu mișcări târșâite, bolnave, de zombi. Parcă ar fi scena aia din *Vrăjitorul din Oz* în care imaginea alb-negru devine color. Numai că e invers. De parcă obiectele pe care le vedeam până acum color ar fi fost de fapt alb-negru și de-abia acum le văd cum sunt.

— Nu te simți bine, Edy? mă întreabă mama, apărând dintr-odată în cameră cu un teanc de plicuri în mâini.

Ridic din umeri drept răspuns, însă nici nu cred că observă.

Mă uit la o mașină care trece pe stradă ignorând indicatorul de oprire de la colț, șoferul de-abia dacă se asigură că nu trece nimeni. Îmi amintesc că, din câte se zice, cele

LIBRIS We know books

mai multe accidente se întâmplă când mai ai cam un kilometru până acasă. Poate pentru că știi atât de bine zona, că nici nu mai ești atent. Nu observi acel lucru care e altfel sau greșit sau anapoda sau periculos. Mă gândesc că poate asta mi s-a întâmplat și mie.

— Știi ce cred eu? mă întreabă pe tonul cu care îmi vorbește de când a plecat Caelin astă-vară la studii. Cred că ești supărată pe frate-tu pentru că n-a prea stat cu tine de când s-a întors acasă.

Îi dă înainte, fără să mai aștepte să-i spun că n-are dreptate. Să-i spun că de fapt ea e cea care s-a supărat pe el că nu stă destul pe-acasă.

— Știu că-ți dorești să petreceți timp împreună, doar voi doi. Ca pe vremuri. Însă s-a făcut mare – amândoi v-ați făcut mari – și e la facultate de-acum, Edy.

— Știu... dau să spun, însă mă întrerupe.

— Nu-i nimic dacă vrea să-și vadă prietenii când vine pe-acasă, să știi.

De fapt, nici nu mai știm cum să ne purtăm unii cu alții în lipsa lui Caelin. Parcă am fi dintr-odată niște străini. Caelin era liantul. Ne dădea un scop – o rațiune ne reunea pe toți. Ce ne-a mai rămas de făcut, dacă nu mai trebuie să-i facem galerie la meciurile de baschet? Ce discuții mai putem avea la masă dacă nu ne distrează el povestindu-ne ce-a făcut în timpul zilei? Eu clar nu-l pot înlocui, toată lumea știe asta. Ce naiba aș putea eu să fac ca să mă pot compara cu neobositul și fenomenalul Caelin McCrorey? La început am crezut că ne acomodăm. Dar pur și simplu așa suntem. Fără un alt tip prin preajmă, tata e pierdut. Mama nici nu mai știe cu ce să-și umple ziua dacă nu e Caelin care să-i monopolizeze tot timpul și toată atenția. Iar eu vreau să-mi recapăt cel mai bun prieten. E cât se poate de simplu, și totuși foarte complicat.

— Nu ți-ar strica un pic de noutate în viață, continuă ea rearanjând teancul de plicuri din mâini. Să-ți faci niște prieteni noi. A început un nou an, zice și-mi zâmbește – eu nu-i zâmbesc. Edy, cred că Mara e minunată, știi doar, ți-a fost o prietenă foarte bună, însă în viață nu trebuie să ai neapărat un singur prieten, asta încerc să-ți spun.

Mă ridic, trec pe lângă ea și intru în bucătărie. Îmi torn un pahar cu apă ca să pot să mă concentrez pe altceva, pe orice altceva în afară de mama, de discuția asta fără rost și de gândurile care mi se ciocnesc la nesfârșit în minte.

Se apropie de mine, lângă bufet. Simt cum mă privește fix dintr-o parte. Îmi vine să mă fac mică și să mă târăsc de-aici. Își întinde mâna să-mi dea bretonul după ureche, așa cum face mereu. Însă mă dau înapoi. Fără să vreau. Sau poate intenționat. Nu sunt sigură. Știu că a rănit-o gestul meu. Dau să-mi cer scuze, însă mă aud spunând:

— E prea cald aici. O să ies.

— Ăă... bine, spune ea încet, nedumerită.

Mă îndepărtez în grabă. Îmi iau haina din cuierul de la ușa din spate, îmi pun cizmele și ies în curte. Curăț zăpada de pe un leagăn de lemn. Simt cum toate vânătăile mi se umflă în contact cu lemnul rece și lanțurile metalice. Vreau doar să respir o clipă liniștită și să mă gândesc cum de s-a ajuns în punctul ăsta. Să-mi dau seama ce trebuie să fac mai departe.

Închid bine ochii, îmi împletesc degetele și, cu toate că știu că de la o vreme n-o mai fac pe cât de des ar trebui, mă rog mai fierbinte decât m-am rugat de când sunt. Ca totul să revină cumva la normal. Să mă trezesc și să fie din nou azi-dimineață, însă fără să se fi întâmplat nimic azi-noapte.

Îmi amintesc cum am stat la masă cu el. Am jucat Monopoly. Însă nu s-a petrecut nimic. Nu mi s-a părut nimic în neregulă. Chiar s-a purtat frumos cu mine. De parcă...